SOURIA
QUOTIDIEN ARMÉNIEN
B. P. 487 — TEL. 13990
ALEP-SYRIE
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Վ. ՅԱԶՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سوريا
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانيس يازجيان
حلب — صندوق البريد ٤٨٧ الهاتف ١٣٩٩٠

Է. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 135 (2546) — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1953 — ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 — ԳԻՆ՝ 15 Ս. Գ.

ՄՕՍ ՕՐԻՆ

? ?

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՁԵՆ ՈՒԶԵՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ «ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ»

Զուիցերիոյ մէջ, երբ ձեռնարկուեցաւ 1868ի սահմանադրութեան մշակման, որ դիւրաբեկ պետութեանց համադաշնակցութիւնը փոխակերպեց հետզհետէ աւելի կեդրոնաձիգ դաշնակցային պետութեան, որ մեր ներկայ վարչաձեւն է։

«Ըստ էութեան, Լանիէլի գոնկրէր այն հակամարտութեանց մէջ է, որ առանց մեզ մօտ դէմ դէմի հանած էր «դաշնակցականները» եւ «կեդրոնաձիգները»։ «Եւրոպական» կոչուած նախարարները կ'ուզեն որ եւրոպական ապագայ կազմակերպութիւնը ունենայ դաշնակցային պետութեան մը սահմանադրութեամբ, գերազգային իշխանութեամբ մը օժտուած մասնաւորաբար արտաքին քաղաքականութեան եւ զինուորական պաշտպանութեան վերաբերեալ ընդլայնուած իշխանութեամբ։ Ասիկա յառաջ բերելու համար անհրաժեշտ է որ նոր կազմակերպութեան վից անդամներէն իւրաքանչիւրը հրաժարի իր լիակատար վեհապետութենէն, ինչպէս որ ըրին մեր 22 կանթոնները 1848ին։ Այս «եւրոպացիներն» են. պ. պ. Բօ Րէյնօ, Րընէ Բլէվէն (իր անունը կրող եւրոպական բանակի ծրագրին հեղինակը) Մուքէ եւ Րէթէյէն։

Հակառակ ընդհանուր պաշտպաններն են պ. պ. Դալատիէն, Գոճֆիլիոն-Մոյթիէ, Մարք Ժաքէ (կոլիստներ, ուղղափառ կամ հերձուածող), որոնք թէեւ կ'ընդունին եւրոպական ալէքութեան մը սկզբունքը, բայց կը մերժեն որ Ֆրանսա սերտօրէն նոյնանայ անոր մէջ եւ նոյնիսկ կ'ընդդիմանան որ իրենց հայրենիքը իր վեհապետութենէն փշուր մը իսկ զոհէ։ Զուիցերիական թերթին կողմէ «դաշնակցական» եւ «կեդրոնաձիգ» որակուած այս երկու կուսակցութիւններուն, Ամերիկացիք ալ կրնային աւելցնել «Հիւսիսային» եւ «Հարաւային» մակդիրները։ Հակամարտութիւնը նոր չէ, ամիսներէ ի վեր կնճիռը գոյութիւն ունի։ (Եւ Մեծն Բրիտանիոյ «Ծրագրին» միացնելու ճիգերը զայն մեղմացնելու կը ձգտին) Բայց կնճիռը պէտք էր անցնել չար թու դահլիճին մէջ, երբ խնդիր եղաւ թէ ի՛նչ հրահանգներ պիտի տրուէին անցեալ օր Հաակի մէջ բացուած վեցերու ժողովին ֆրանսական պատուիրակութեան, ժողով որ պաշտօն ունի ապագայ եւրոպ. պետութեան սահմանադրական ծրագիրը մշակելու։ «Դաշնակցական» նախարարները, ըլլայ գրաւոր ըլլայ բերանացի կերպով տեղեկացուցին Նախարարաց Խորհուրդի Նախագահին որ, չափազանցեալ կը գտնէին արտ. գործ. նախարար պ. Պիտոյի մտադրած զիջողութիւնները, հասարակաց եւրոպական կազմութեան մարմին անուանելու ի նպաստ։ Անոնք կը պահանջէին որ Հաակի մէջ մշակելի ծրագիրը ենթարկուի ֆրանսական խորհրդարանին նախ քան կցուիլը Լա Հէյի մէջ 22 Հոկտեմբերին գումարուելիք խորհրդաժողովին, ուր պիտի որոշուէր կառավարութիւններու յանձնառութեան ենթարկող վճիռը։ Ֆրանսայի Արտ. գործոց նախարարը եւ վարչապետը իրարու հակառակ տեսակէտներ ունէին եւ կ'ըսուի թէ «արգոյ» են իրարու հետ պ. Պիտօ, թէեւ կողմնակից «միացուցիչին» սատարուած է զիջումներ ընել։ Շփոթութիւնը կատարեալ է։ Ֆրանսական կառավարութեան անկումը անխուսափելի է, եթէ կոլիստները պնդեն, կամ վարդական մեծամասնութիւնը կը քայքայուի խորհրդարանին մէջ. իսկ Հաակի ժողովին որոշումը առնելը կը յետաձգուի։

Շատ հեռու ենք դաշնակցային Եւրոպայի ծնունդը ողջունելէ։

Լոզան — ԼՈՒՈՆ Թ. ԻԹԻՒՆՃԵԱՆ

(Շար. 2 եւ ՎԵՐՋ)

ԱԹԱԹԻՒՐՔ ԵՒ ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԸՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ամերիկայի Հանրապետութեան Նախագահ Տվայթ Տ. Այզընհաուըր յայտարարեց որ Աթաթիւրք բովանդակ աշխարհի ազատ մարդոց համար ներշնչումի աղբիւր մըն է։

Այզընհաուըր որ իբրեւ Նատօյի հրամանատար Թուրքիա այցելութեան ընթացքին տեսած է Աթաթիւրքի յեղափոխութեան գործերը, շեշտեց որ Աթաթիւրքի հանճարը կրնայ ներշնչարան մը ըլլալ բոլոր ազատ մարդոց։

ԿԱԹԻ ԲԱՇԽՈՒՄ

Կ'իմացնենք որ Հալէպի Հ.Բ.Ը. Միութեան Առողջապահական Յանձնախումբը, մօտ օրէն պիտի սկսի չքաւոր ծնկեր երախաներու փոշի կաթի բաշխումին, Հայ. Ազգ. Կարմիր Խաչի օճախին մէջ, (Միւլէյմանիէ)։

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԲՈԼՈՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐՍ ԱԼ Կ'ԵՐԴՆՈՒՆ ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՄՆԱԼ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ

ՊԵԼԿՐԱՏ.— (Դ. Բ.) Կիրակի օր տեղի ունեցան Եուկոսլաւիոյ Դաշնակցային Խորհուրդի ընտրութիւնները, որուն մասնակցած են ժողովուրդին 85 առ հարիւրը։

Մարաջախտ Թիթօ իր թեկնածութիւնը դրած էր մայրաքաղաք Պելկրատէն եւ մեծամասնութեան ձայնով ընտրուեցաւ։

Այս առթիւ ուշագրաւ պարագայ մը տեղի ունեցաւ, այն է թէ, բոլոր թեկնածուներն ալ առանց բացառութեան, յայտարարած են թէ, իրենք հաւատարիմ պիտի մնան համայնավարական սկզբունքներուն։

Ընտրութիւններու վերջնական արդիւնքը այսօր կը պարզուի։

Թրումընի հարցաքննութիւնը փոթորկեց Ամերիկան

ՆԻՒԵՈՐՔ (Ռ.).— Ամերիկայի Նախկին Հանր. Նախագահ Թրումըն յառաջիկայ Ուրբաթ օր Ուաշինկթընի մէջ Քոնկրէսի ենթ. յանձնաժողովին առջեւ պիտի հարցաքննուի։ Պաշտ. ընկալագիր ղրկուեցաւ իրեն։ Նախկին Նախագահը կ'ամբաստանուի որ գիտակցօրէն սովետական գործակալ մը պետական գործերու մէջ անխոտեցուցած է։ Ըստ. դատախազի գալն ամբաստանած, մինչ Թրումըն մերժած է այս ամբաստանութիւնը։ Այս հարցը տոուան խնդիր դարձած է Ամերիկայի մէջ։

Իբրեւ սովետական գործակալ ամբաստանուող անձն է 1948ին մեռած Հէրի Տէքսթըր Ուայթ, որ եղած է գանձարանութեան մէջ բարձրաստիճան պաշտօնատար մըն էր։

Թրումըն յայտարարեց որ ընկալագիրը ստացած է, յանձնաժողովին պիտի ներկայանայ ու անգամ մը եւս մերժել ամբաստանութիւնները։ Թրումըն ստացեց որ ծերակոյտի եւ այն պնդումը թէ ինք իբրեւ Հանրապետութեան Նախագահ, մեղմ սարած է հակալեզուաւորներու հանդէպ ու բաւ.

«Եւ սակայն յարգեցի մարդկային իրաւունքները։ Երկ կառավարութիւն համայնավարութեան իրական վտանգին ու համանման սորութեան վախին միջեւ խտրութիւն մը չգիտէ կրնայ ըլլալ որ յոռի վայրկեաններ ապրի։»

ՏԵՂԱԿԱՆ

Դամասկոսի Եգիպտ. դեսպանին կարեւոր յայտարարութիւնները

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Դամասկոսի Եգիպտ. Լիազօր Դեսպան Զօր. Ալի Նէճիպի հարց տրուեցաւ թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ Եգիպտոսի դիրքը անպաշտօն բանակցութիւններու դադարումէն ետք։

Դեսպանը պատասխանելով ըսաւ թէ Եգիպտոս այս բանակցութիւններուն վրայ յոյս դնելով չէր մտած էր այլ աշխարհին հասկցնելու թէ ինք հակազուած էր այս իրողութեան։ Ան շեշտեց թէ, Անգլիա դուրս պիտի ելլէ Եգիպտոսէն, այս վերջինին որդեգրած միջոցներով, որ անգամ մը եւս պիտի կրկնուի այն ճշմարտութիւնը թէ, «առանց փոխարժէքի չկայ ազատութիւն եւ այն ազատութիւնը որ առանց փոխարժէքի կը ստացուի անիմաստ է ու անարժէք»։

Դեսպանը շարունակելով ըսաւ. Անգլիացիք կը պնդեն որ ներկայ կացութիւնը պահուի Սուէզի մէջ, սակայն այս պարագան այլեւս իրենց համար օգտակար չէ, ոչ պատերազմի եւ ոչ ալ խաղաղութեան ժամանակ, որովհետեւ այդ ռազմախարիսխը կը պահանջէ ժողովուրդի մը որ զիրենք չուզեր, ինչ որ պիտի պարտադրէ անգլիացիները որ երկու ճակատի վրայ կռուին, ինչպէս նաեւ պիտի չկարենան գտնել ոչ բանուոր, ոչ պարէն եւ ոչ ալ հաղորդակցութեան ապահով գծեր։

Ապա դեսպանին հարց տրուեցաւ թէ Միացեալ Նահանգներ պատրաստ են Եգիպտոսի կողքին կենալու, անոր արդար պահանջքներուն մէջ։

Ան պատասխանեց. «Մի՞թէ Միացեալ Նահանգները Ֆրանսան բարկացուց Մարոքի եւ Թունուզի հարցերուն մէջ»։ Ապա դեսպանը հետեւեալ առածը կրկնեց «Եղունգ ունիս գլուխդ քերէ»։

Ն. Վ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՄՕՏ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Անցեալ օր, Ազգ. պաշտպանութեան եւ արտաքին գործոց Նախարարը Լիւա Րիֆաթ Ճանքան այցելեց Հանրապետական պալատը, եւ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ն. Վ. Հանրապետութեան Նախագահին հետ։

Տեսակցութեան ընթացքին, նախարարը իր նախարարութեան վերաբերեալ հարցերը, ապա երկրին ներքին քաղաքականութեան շուրջ տեղեկութիւններ տուաւ Նախագահին։

ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ ՆԵՐԱԾՈՒՄԸ Կ'ԱՐՏՕՆՈՒԻ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ազգ. Տնտեսութեան Նախարարութիւնը նոր հրամանագիր մը հրատարակեց, որուն համաձայն, ազատ կը թողուի ոգելից ըմպելիներու ներածումը։

Ինչպէս ծանօթ է այս ըմպելիներու ներածումը նախապէս արգիլուած էր, նոյն Նախարարութեան կողմէ։

ԲԱՄԲԱԿԻ ԲԵՐՔԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Երկրագործական Նախարարութենէն հաղորդուեցաւ որ բամբակի քաղը վերջ գտած է, բովանդակ Սուրիոյ մէջ։

Նախնական ուսումնասիրութեան մը համաձայն, այս տարուան բամբակի բերքը առանց կուտի 62,000 թոնի, իսկ բամբակի կուտը 130,000 թոնի կը հասնի։

Նոյն շրջանակներուն համաձայն, այս տարուան բերքէն ցարդ արտածուած է 25 հազար թոն բամբակ։ Իսկ սուրիական բամբակ ներածող երկիրները եղած են Ֆրանսա, Անգլիա, Իտալիա եւ Պելճիքա։

Զինուորական ատեանի նախագահն ու դատախազը յարգանքով կը խօսին ՏՕՔԹ. ՄՈՒՍԱՏՏԷՔԻ ՀԵՏ

ԹԵՀՐԱՆ (Ա. Ֆ.).— Տօքթ. Մուսատտէքի դատավարութեան ընթացքին դատախազը ըսաւ, թէ կը մաղթէ որ չտեսնէ այն օրը, ուր Ն. Վ. Մուսատտէք խոստովանի իր բռնածները։

Տօքթ. Մուսատտէք քանի՜-քանի՜ մը ձգելով ըսաւ. անշո՛ւշտ, անշո՛ւշտ...։

Սակայն քանի մը օրէ ի վեր զգալի փոփոխութիւն մը կը նշմարուի դատավարութեան ձեւին մէջ մանաւանդ այն օրէն ուր Շահը վարչապետ Զահետիէն եւ դատական կազմի անդամներէն պահանջեց որ Մուսատտէքը որպէս հայրենասէր եւ անձնուէր նկատեն։

Ու այդ օրէն ի վեր, դատախազը Մուսատտէքի մասին խօսելով, ըսել.— Ն. Վ. Տօքթ. «Մուսատտէք», իսկ դատաւորը խօսքը անոր ուղղելու պահուն, կ'ըսէ Ձեր Վսեմութիւնը...։

Մինչդեռ անկէ առաջ անունը պարզ Մուսատտէք կը կոչէին զայն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԷՆ. Հ. Տ.

ՖՐԱՆՍԱ ՊԻՏԻ ԱՏՈՐԱԳՐԷ
Եւրոպայի Ուխտը...

Այսօր Երեքշաբթի Ֆրանսական Խորհրդարանը իր խօսքը պիտի ըսէ «Եւրոպայի Պաշտպանութեան Ուխտին» ծրագրի մասին։

Ինչպէս ծանօթ է անցեալ շաբթուան մէջ շարք մը անհաջող վիճաբանութիւններէ ետք, որոշուած էր որ Ուրբաթ օր տեղի ունենար քուէարկութիւնը, այդ ծրագրին շուրջ։

Սակայն քուէարկութենէն առաջ արտաքին գործոց Պր. Պիտօ երեք ժամ տեւող երկար ճառ մը պատրաստած էր, ուր կը հերքէր ժողովականները, վստահեցնելու համար «Եւրոպայի Ուխտին» ծրագիրը։

Բայց դժբախտաբար, Պր. Պիտօ չի կրցաւ իր ճառը ամբողջացնել, անակնկալօրէն հիւանդացած ըլլալով եւ Պր. Շուման ինք շարունակեց կարդալ ճառը, ու այդ պատճառաւ քուէարկութիւնը այսօրուան յետաձգուեցաւ։

Կրնայ ըլլալ որ Պր. Պիտոյի հիւանդութիւնը իրական էր, ինչպէս նաեւ կրնայ ըլլալ որ դիւանագիտական հիւանդութիւն մըն էր որուն տակ կարեւոր հարցեր կան պահուած։

Օրինակ, կրնայ ըլլալ որ Ֆրանս. կառավարութիւնը զգալով որ Ուրբաթ օր եթէ այս հարցը քուէարկութեան դնէր, շատ հաւանաբար ձախողումի պիտի մատնուէր, այսինքն, Ֆրանս. Խորհրդարանի անդամներուն մեծամասնութիւնը Ո՛Չ պիտի ըսէր, ու ժամանակ շահելու եւ մեծամասնութիւն մը ապահովելու համար Երեքշաբթի օրուան յետաձգեց քուէարկութիւնը։

Որոշ պատճառներ կան որ մեզի այս ենթադրութիւնը ընել կուտան. քանի որ 4 օր տեւող վիճաբանութիւններուն ընթացքին, խօսք առնող Ֆրանս. երեսփոխաններուն գրեթէ բոլորը մերժեցին եւ մերժել առաջարկեցին «Եւրոպայի Ուխտին» ստորագրումը։

Ֆրանս. կառավարութիւնը աւելի ցնցուեց, երբ կոլիստ, ընկերվարական եւ համայնավար երեսփոխաններու շարքին խօսք առաւ նախկին վարչապետ Էտուար Տալատիէ, որ ոչ միայն «Եւրոպական Ուխտին» ստորագրումը մերժեց, այլ աւելի առաջ երթալով պնդեց որ անկէ առաջ կնքուած բոլոր համաձայնութիւններն ալ չեղեալ նկատուին, մանաւանդ ֆրանքօ-ամերիկեան վերջին համաձայնութիւնները, որոնց համաձայն Միացեալ Նահանգները 3էն 5 միլիոն տոլար պիտի տան Ֆրանսայի, իսկ այս վերջինը պիտի շարունակէ Հնդկաչինի պատերազմը։

Պր. Տալատիէ այս համաձայնութեան դէմ խօսելով խիստ կերպով քննադատեց զայն ուր «Մենք չենք կրնար ընդունիլ համաձայնութիւն մը ուր կողմերէն մէկը դրամ պիտի վճարէ, իսկ միւսը արիւն եւ զաւակներ...»։

Ինչպէս ծանօթ է Պր. Տալատիէ համայնավար մը չէ, ընկերվարական ալ չէ. այլ ծանօթ արմատական մը. առաջ հանգերձ, ան որպէս հայրենասէր կերպով համայնավարներու եւ ընկերվարականներու վերեւ տեսակէտը, մանաւանդ երբ իր նոյն ճառին մէջ շեշտեց.—

«Ֆրանսա միակ երկիրն է որ կը շարունակէ արիւն թափել 8 տարիէ ի վեր շարունակուող Հնդկաչինի պատերազմին մէջ, հետեւաբար պէտք է դադրեցնել այդ պատերազմը»։

Տալատիէի այս ճառին յաջորդ օրն իսկ ամերիկ. մամուլը խիստ կերպով յարձակեցաւ անոր վրայ ըսելով.—

«Տալատիէ այն մարդն է որ Ֆրանսան Հիթլէրի յանձնեց Միւնիխի ժողովի ընթացքին, իսկ այսօր կ'ուզէ աշխարհը համայնավարներուն յանձնել»։

Ֆրանսական մամուլը պատասխանեց այս ամբաստանութեան ըսելով. «Ամերիկացիք զինադադար կնքեցին համայնավարներուն հետ, Քորէայի մէջ, ուրեմն ինչո՞ւ համար Ֆրանսան ալ իր կարգին համայնավարներուն հետ զինադադար չի կնքէ Հնդկաչինի մէջ»։

Բոլոր այս եղելութիւնները ստիպեցին Ֆրանս. կառավարութիւնը, որ քանի մը օր յետաձգէ քուէարկութիւնը, որպէսզի ժամանակ ունենայ քուլիսային աշխատանքներ տանելու պահանջուած մեծամասնութիւնը ապահովելու համար։

Այլեւս շատ պարզ է որ եթէ երբեք այսօր վարչապետ Լանիէլ մեծամասնութեան քուէները չապահովէ, Չորեքշաբթի օր Ֆրանսա դահլիճի նոր տագնապի մը առաջ պիտի գտնէ ինքզինք, հաւանաբար երկար տեւէ, ու Պերմուտայի ժողովը դարձեալ յետաձգուի անորոշ ժամանակի մը համար...

Հ. Տ.

ՀՈԳԵԲՈՒԺԱԿԱՆ

ՅԵՏԱՄՆԱՑ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐ

Գրեց՝ ՏՕՔԹ. ԳՈՒՆՏԱՔՃԵԱՆ

Հոգեկան կեանքը երեք հիմ ունի.— իմացականութիւն, կամք և զգայնականութիւն։ Մտային խանգարումներու պարագային, ասոնցմէ մէկը կամ միւսը և կամ թէ ամէնքը լաւ չեն գործեր։ Այս մտային կարողութիւններէն իմացականութիւնը, որ զանազան տարրերէ կազմուած է, եթէ բնական զարգացումը անբաւարար ըլլայ՝ այն ատեն ենթական յետամնաց կ'ըլլայ։ Կրնայ ըլլալ որ տղան ի ծնէ արդէն անբաւարար զարգացում մը կ'ունենայ, այն ատեն ապուշ մը կ'ըլլայ և կամ թէ իմացականութեան զարգացումը, որոշ ատենի մը հասնելէ վերջ, փոքր տարիքէն ետ կը մնայ։ Այն ատեն ալ ցնդած մը մէջտեղ կ'ելլէ։ Այսինքն մէկը ի ծնէ ապուշ է, իսկ երկրորդը վերջէն ցնդած։

Յետամնաց ըլլալու համար կարգ մը պատճառներ կան. ծնողաց տղան ծնելէն առաջ անցուցած հիւանդութիւնները (ֆրանկախտը և ալքօլը մանաւանդ), յղութեան ընթացքին մօր մը անցուցած ֆիզիքական և հոգեկան խանգարումներ, ծննդաբերութեան դժուարութիւններ (մեծ գլուխ, նեղ կոնք), և վերջապէս մէկ երկու տարեկանին տղուն ենթարկուած հիւանդութիւնները (մանաւանդ անսէֆալիթ)։ Այս տեսակ անբնական պարագաներ մանուկին ուղեղին վրայ, անոր զարգանալուն և աճելուն արգելք կ'ըլլան և պատճառ կը դառնան որ իր տարեկիցներուն իմացականութենէն պակաս խելք ունենայ։

Երբ բոլոր այս անպատեհութիւններուն առաջքը առնուի, այն ատեն կարելի կ'ըլլայ առողջ սերունդ մը ապահովել։

Այս է «իժիէն մանթալ»ի գործերէն մին։ Ֆրանկախտի ենթակայ մէկը, առանց որ իր հիւանդութիւնը արմատապէս դարմանուի, զաւակ ունենալու մասին մտածելու չէ։ Ասկէ զատ, ալքոլ գործածող մէկը, եթէ նոյնիսկ հրաժարի մոլութենէն, վերստին կրնայ ապուշներու ծնունդ տալ։ Մէկ անգամուան համար ալքոլ առնող մէկը երբ գինով վիճակի մէջ յղացումի առիթ տայ, կրնայ պակասաւորի մը ծնունդին պատճառ ըլլալ։

Այստեղ չըսեմ թէ երբեք հակալքոլական քարոզութիւն մը ընել չէ նպատակս, այլ ըսել կ'ուզեմ թէ ալքոլը ջղային դրութեան վրայ մեծապէս կ'ազդէ, ինչպէս բոլոր միւս թոյները՝ մորֆին, ափիոն, էրոյին։

Յղութեան շրջանին մօր մը ունեցած անհանգստութիւնները, մանաւանդ երիկամունքի հիւանդութիւնները, որոնց ախտանշաններն են բարձր թանսիոն, խլէի քանակին յաւելումը, մէզին մէջ ալպիւմինի գոյութիւնը են. կրնան արգանդին մէջի պտուղին ջղային դրութեան վրայ ազդել։ Հետեւաբար երիկամունքի անհանգստութեան ենթակայ կիները ուշադիր ըլլալու են իրենց յղութեան շրջանին, որովհետեւ այս պարագային կրնան վտանգուիլ, ինչպէս նաեւ իրենց զաւակները։ Մօր (անցուցած) հոգեկան ցնցումներ և ներմղումներ կրնան ֆէօթիւսին վրայ ազդել։ Տղու մը գլուխը երբ բնական չափերէն աւելի ըլլայ, այսինքն եթէ դժուար ծննդաբերութեան մը հաւանականութիւնը կայ, այն ատեն հարկ է նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնել և արգիլք հանդիպանել որ գանկին այսինքն ուղեղին վրայ ճնշում բանեցուի։ Այն վարակիչ հիւանդութիւնները որոնք մանուկը «անսէֆալիթ» կ'ընեն, կրնան մտային զարգացումը կասեցնել։ Յետամնաց տղոց այլազան տեսակներ կան, զորս հոս թուել անօգուտ է։ Մի միայն քըրէթէն խօսած ձեւին վրայ կ'ուզեմ ծանրանալ քիչ մը։

(Մնացեալը յաջորդով)

ՔԻՉ ՄԸ ԺՊԻՏ

ԱՒ ԼԻՆ ԿՈԹՈՎ

Նկարիչը.— Այնքան ճարտար վրձին մը ունիմ, որ մէկ հարուածով կրնամ խնդացող աղայ մը լացող տղու մը փոխել։

Գիւղացին.— Ա՞տ է ճարտարութիւնդ. ես ալ կրնամ ընել... աւելին կոթով։

ԵՐԿԱԿԵՆՑԱՂ

Ուսուցիչը.— Որո՞նք երկակենցաղ կը կոչուին։

Աշակերտը.— Թէ՛ ցամաքի վրայ և թէ ջուրի մէջ ապրողները։

— Օրինա՞կ։

— Նաւաստիները...։

ՆՈՅՆՆ Է

Վարժապետը, որ «Մեր մայրիկը» վերնագրով շարադրութիւն մը տուած է.

— Յովհաննէս, շարադրութիւնդ ճիշդ ու ճիշդ մեծ եղբօրդ գրածին պէս է։

Յովհաննէս.— Հարկաւ, պարոն, քանի որ մայրին ալ նոյնն է։

ԾԻՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԼԻԼԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒՀԻՆ
Բօլին Տիւպիւյիսօն
ՍՊԱՆՆԵՑ ԻՐ ՍԻՐԱՀԱՐԸ ՖԵԼԻՔՍ

Սէնի դատարանին յանձնուեցաւ վերջերս 26 ամեայ Բօլին Տիւպիւյիսօն, որ 1951 Մարտ 17 ին ատրճանակի երեք գնդակով սպաննած էր իր նախկին սիրահարը Ֆէլիքս Պային։

Ոճիրէն երկու օր վերջ Բօլինի հայրը «ապաննութենէ ինքզինքը փրկելու համար» անձնասպան եղաւ։

Բօլին և Ֆէլիքս Լիլ քաղաքի բժշկական համալսարանին ուսանողներէն էին։

1947—49 կենակցեցան միասնաբար։ Եւ կեանքը քաղցր ու պայծառ կը թուէր իրենց։

Երիտասարդը խզեց վերջապէս իր յարաբերութիւնները մանկամարդուհիին հետ աւելի պարզ և հանդարտ կեանք մը վարելու համար։

Տարիէ մը ի վեր բաժնուած էին անոնք իրարմէ, երբ Բօլին իր բաժնելի ոճիրը գործեց։

Կ'արժէ վերլուծել այս դէպքը։ Ֆէլիքս երբ իր յարաբերութիւնները խզեց Բօլինի հետ, մանկամարդուհին առաւ պնեցաւ թէեւ սակայն չուշաց մխիթարուեցաւ։

Բայց համալսարանական ընկերներ և ընկերուհիներ Բօլինի յաճախելով լուրեր տարին բերին, ի մէջ այլոց ըսին մանկամարդուհիին թէ Ֆէլիքս չէր մոռցած զինքը։

Բօլին որ մոռնալ սկսած էր իր սիրահարը, ապաւորուելով անոր հաւատարմութենէն, դարձեալ սիրել սկսաւ Ֆէլիքսը, սակայն այս անգամ հեռուէն։

Բօլին և Ֆէլիքս նոյն կերպով չէին մեկնաբաներ սէրը։

Մանկամարդուհիին համար սէրը հաճոյքներու երկուստեք փոխանակութիւն մըն էր լոկ, մինչ երիտասարդին համար ազնիւ զգացում մը, որուն վրայ պէտք էր հիմնել բովանդակ կեանք մը։

Բօլինի խառնուածքը հասկնալու համար յետադարձ ակնարկ մը նետենք իր անցեալին վրայ։

1940 ին 13 տարեկան էր երբ հօմանուհին եղաւ Գերմանացիի մը։ Այս փորձառութիւնը արդիւնք էր որոշ անհաւասարակշռութեան մը։

Բօլինի ծնողքը հարուստ էր և Մալօ լէ Պէնի մէջ հաստատած իր բնակութիւնը։ Բողոքական և խիստ սկզբունքներու տէր մարդիկ էին Բօլինի հայրն ու մայրը։ Սակայն չկարողացան զսպել իրենց անզուսպ զաւակը։

1944 ին մանկամարդուհին հագիւ 17 գարուններ բոլորած էր երբ հօմանուհին եղաւ զինուոր. 50 տարեկան բժիշկի մը, Տօմինցի, որ այդ շրջանին Տէօնքէրքի հիւանդանոցին բժշկապետներէն էր։ Արգարութեան ատեանը սպաննութիւններ բրաւ Բօլինի։

Մանկամարդուհին Լիօնի բժշկ. համալսարանը արձանագրուեցաւ և 1947 ին ալ Լիլ մեկնելով հոն համալսարան մտաւ, ուր ճանչցաւ Ֆէլիքս Պային։

Երկու տարի կենակցութենէ վերջ, Ֆէլիքս բաժնուեցաւ Բօլինէ։ Երիտասարդը մէկէ աւելի անգամներ ամուսնութեան առաջարկներ ըրաւ Բօլինի և մերժուեցաւ։

Երիտասարդը իր անցեալին հետ բոլորովին խզելու համար կապերը Լիլէ Բարիզ մեկնեցաւ, հոն շարունակել որոշելով իր համալսարանական շրջանը։

Բօլինի ցաւ պատճառեց այս բաժանումը։

Յայտնի չէ սակայն թէ իրապէս կը սիրէ՞ր ան Ֆէլիքսը։

Եթէ կը սիրէր ի՞նչու մերժած էր ամուսնանալ անոր հետ։

Անկարելի է թափանցել այդ հիւանդագին ուղեղէն և բարդ հոգիէն ներս։

Ֆէլիքս Բարիզի մէջ գտաւ իր խաղաղը, Մօնիք անունով հանդարտ և ազնիւ աղջիկ մը և նշանուեցաւ անոր հետ։ 1950 ի արձակուրդին Բօլին Լիլէ Աւստրիա մեկնեցաւ և հոն ճանչցաւ Պէնար անուն մեքենագէտ մը։ Պէնար ալ ամուսնութեան առաջարկեց. բայց Բօլին իր յատուկ խառնուածքով մերժեց և այս անգամ ալ խոյս մեկնեցաւ իր նախորդ սիրահարին Տօմինցի մօտ որ 60 տարեկանը անց էր այլեւս։ Մանկամարդուհին շրջան մը անոր հետ ապրելէ յետոյ դարձեալ Լիլ դարձաւ, ուր Բարիզէն եկող բարեկամուհիներ, Ֆէլիքսի նշանախօսութիւնը հաղորդեցին իրեն և անոր խօսնցեալին մասին գովեստով խօսեցան։ Բօլին սադայելական գաղափարը յղացաւ դարձեալ գլխէ հանելու Ֆէլիքսը։

Իր ծնողքին մօտ բանաւոր պատճառ մը պատրուակելով Բարիզ մեկնեցաւ, սակայն հոն երիտասարդին հետ տեսակցութեան ընթացքին ի զուր եղաւ թէ ամէն յոյս կորսուած էր այլեւս իրեն համար։

Բօլին չհանդուրժելով այս անտարբերութեան, իր գաւառութեան մէջ վերջին ծայր գրգռուած Լիլ վերադառնալով ատրճանակ մը գնեց և դարձեալ Բարիզ մեկնելով սպաննեց երիտասարդ Ֆէլիքս Պային, որ բժիշկի մը մէկ հատիկ տղան էր։

Գալով Բօլինի հօր. հետեւեալ օրն իսկ, թերթերու միջոցաւ տեղեկանալով իր աղջկան կողմէ Բարիզի մէջ գործուած ոճիրին, ծագային կազի խողովակը բացաւ և անձնասպան եղաւ։

Բօլին ունի մայր մը, երկու քոյր ու եղբայր մը։

Վերջին տեղեկութիւններու համաձայն, ոճրագործ մանկամարդուհին որ բանտարկուած է, երակները բանալով անձնասպանութիւն փորձեց բայց չյաջողեցաւ։ Այս կացութեան հետեւանքով դատավարութիւնը յետաձգուեցաւ Նոյեմբերին։

Ա Շ Ո Ւ Ն

(Գրեց՝ ՅԱԿՈԲ ԱՆՏՈՆԵԱՆ)

Վերջին օրերն են փափուկ, ոսկենամուկ աշունին,
Գեղեցկութիւնն իր նուրբ, կը թաղուի յամրօրէն,
Մեղմ ստուերներ օդին մէջ կ'երերան տերեւներն,
Եւ մերկացած ծառերն իրենց զարդերէն,

Կ'անցնի, վսեմ ճաճանչով, եղանակը թագուհին,
Արեւային պարէններ բացախմբով իր գանձերէն,
Տալով բուռ բուռ, անհաշիւ մինչեւ ոսկին իր յետին
Մինչ հիացիկ նայողներ իր մեկնումը կ'ողբեն,

Ո՛ն բարձրութիւնն անհաւան, եղեմական զարուն,
Ու կենսախայտ զեղծումն ամառն փառքէն գեռածն...
Բայց սուրբ իր մեղանչող հմայքն անցնող աշունին

Լռութեան մէջ ծփերու, գեղեցկութեան ընծայ,
Անվերջ հեշտանքով պատարագ, փոփոխ,
Ու ձեռան զեռ չբռնուած՝ մեկնում բովանդակ աշխարհի...

Ուշադրութիւն Ուշադրութիւն
ՏԻԿԻՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԾ
ՏՈՒՐԱԿԼՈՍ
(ՄԱՆԻՔԻՒՐԸ)

ՏՈՒՐԱԿԼՈՍ համբաւաւոր օրաշխարհէն մէկն երկիրներու եղունգներ կը ներկուին աշխարհի զանազան շրջաններու մէջ։

Փորձ մը և անպայմանօրէն գոհ պիտի մնաք։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՎԱՀԷ-ՎԱՀԵԱՆԻ

«Յարալէզներու Հաստուածը»

(Հայրենական յուշեր)

Բարձրորակ թուղթ, մաքուր տպագրութիւն, 500 էջ, աւելի քան 125 պատկերներով։

Գ ի ն

Լիբանան—Սուրիա.— թղթակազմ 650 լիբ. դհկ.
օճեղ լաթակազմ 850 լիբ. դհկ.
Արտասահման.— թղթակազմ 2.5 տոլար
օճեղ լաթակազմ 3.5 տոլար

Ստանալու համար դիմել հեղինակին, հետեւեալ հասցէով.—

Sarkis Abdalian P. O. Box 1239, Beirut, Lebanon.

ՀԵՔԵԱԹ

ՀԱԻԱՏԱՐԻՄ ՍԻՐՏ ՄԸ

Գրեց՝ ՓԻԼԻՓ ՄԱԷԼ

Լէյլա աղուոր աղջիկ մըն էր, ոսկեթոյր մազերով, բարձրահասակ, հեզաճկուն և թեթեւասուն, պարիկի նման։ Ինչպէ՞ս չըլլար, երբ ծնած օրը երեք պարիկները եկած և գինքը օրհնած էին։ Նոյն իսկ մեկնելէ առաջ օրօրոցին մէջ երեք մարգարիտներ ձգած էին։

Պարիկներուն եկած ատեն՝ թէեւ Լէյլայի մայրը կը քնանար, բայց ամէն ինչ երազին մէջ տեսաւ։ Արթննալուն պէս ամուսինը քովը կանչեց եւ երազը անոր պատմեց։ Ան պզտիկին օրօրոցին մէջ փնտռեց և երեք մարգարիտները գտաւ։ Երեքն ալ աղուոր էին, խոշոր եւ լուսնկայի պէս փայլուն։

— Տեսա՞ր, ըսաւ Լէյլայի մայրը ամուսինին, տեսա՞ր որ երազս իրաւ էր։

— Այս մարգարիտները պահենք, ըսաւ Լէյլայի հայրը, և մեր աղջիկը մեծնալէն ետք անոր տանք։

— Այո՛, յարեց մայրը, ոսկեղէն տուփի մէջ դնենք, կղպենք և ուխտենք որ մեր աղջկան քսան տարեկան ըլլալէն առաջ պիտի չբանանք զայն։

— Բանը շատ է, ըսաւ հայրը։ Տասնըհինգ տարեկանին բանանք։

Երեք մարգարիտները ոսկիէ տուփի մը մէջ պահեցին և ոսկիէ բանալիով մըն ալ կղպեցին։

Տարիները իրարու ետեւէ անցան, եւ Լէյլա հետզհետէ մեծցաւ ու աւելի աղուորցաւ։

Երբ տասնըհինգ տարեկան եղաւ, հայրը գնաց ոսկեզօծուած տուփը բերաւ և մայրը առաւ ոսկիէ բանալին, զոր միշտ վզէն կը կախէր ոսկիէ բարակ շղթայով մը։

Լէյլայի հայրը ոսկեղէն տուփը բացաւ եւ Լէյլա, տուփին վրայ հակելով՝ անոր մէջ տեսաւ երեք մարգարիտներ, որոնք պզտիկ լուսնկաներու պէս կը փայլէին։

— Այս լուսափայլ ու թանկարժէք քարերը մե՞րն են, հարցուց Լէյլա, չհամարձակելով ձեռքը երկարել և զանոնք առնել։

— Քո՛ւկդ են, ըսաւ հայրը։ Երբ դուն ծնար, երեք պարիկներ օրօրոցիդ մէջ այս քարերը դրին։

— Ա՜հ, ի՜նչ բանի են այս պարիկները, ըսաւ Լէյլա։ Այս գեղեցիկ մարգարիտներով հարուստ աշխարհագրուստի պէս պիտի զարդարուիմ։ Երկու հատը օգ պիտի ընեմ, մէկն ալ մատանի. Համաձայն չէ՞ք աստ։

— Շա՜տ լաւ գաղափար է, ըսաւ մայրը։ Այդպէս պէտք է ըլլայ։

— Այո՛, աղջիկս, այս մարգարիտները աղուոր պիտի երեւան ականջներուդ ու ձեռքիդ վրայ, յարեց հայրը։ Բայց ես պիտի նախընտրէի, որ ծնած ատենդ, պարիկները ամբողջ աշխարհի ոսկին տուած ըլլային քեզի։

Հայրը հազիւ այս խօսքերը ըսած էր, երբ ահաւոր որոտում մը լսուեցաւ, երկիրը դղրդաց և տունը ճզմուեցաւ ոսկիի խոշոր կտորներու տակ։ Տանին բոլորտիքը և հեռուներն ալ, մինչեւ շրջակաները, գետինը ոսկիով ծածկուեցաւ։

Տեղւոյն բոլոր բնակիչները երբ աղէտը լսեցին, վազեցին եկան Լէյլայի ծնողքը ազատելու եւ աւերակներուն մէջէն ոսկիի կտորները հաւաքեցին, բայց ոսկին այդ հեղեղին առջեւ բան մը ընել պիտի չկարենային, եթէ Լէյլան պզտիկ պօշապանող պարիկները չուզէին ազատել զայն և իր ծնողքն ալ։

Այսպէս, Լէյլա եւ իր ծնողքը ազատեցան։ Սակայն, զանոնք ազատելու փութացող մարդիկ կը տեսնէին աւելի առին ամբողջ ոսկին, և այն ատեն Լէյլա տեսաւ, որ մարգարիտներու տուփը անյայտ մը նետուած է։ Անմիջապէս առաւ ու բացաւ զայն և անոր մէջ երեք մարգարիտներէն երկուքը միայն գտաւ։ Այսուհանդերձ շատ ուրախացաւ, որովհետեւ ատոնք չկորսնցուց և նայեցաւ, թէ ի՛նչ եղած է շուրջը։ Տեսաւ, որ իր ոսկի տուփէն զատ, տան մէջ ոսկիի հետք անգամ չէ մնացած։ Տեղացիները Լէյլայի և ծնողքի սարսափէն ու անձկութենէն օգտուելով, ոսկիի ամենէն փոքր կտորն անգամ առած տարած էին։ Անոնք իրենց գրպանը լեցուցած էին ոսկիով, ուրիշներ՝ պարկեր ու կողքեր։ Բայց պարիկները չէին ձգած, որ մէկը մարգարիտներու տուփը առնէ տանի։

Ասկէ ետք, բաւական ժամանակ Լէյլա եւ ծնողքը սարսափահար մնացին այս իրողութենէն։ Բայց երբ տարին անցաւ, մայրը սիրտ առաւ և սկսաւ մտածել, թէ ի՛նչպէս կրնար այս անգամ առանց վտանգի օգտուիլ մարգարիտներու մոգական ուժէն։

Թրգմ. Վ. ՆՍԱԵՍԱՆ

(Շար. 2)

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Տեղական եւ միջազգային լուրեր

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ ՅԱՂԹԵՑ ԱՐԴԻՒՆՔ 3-2ով

Կիրակի կէսօրէ վերջ, Հալէպի «Լիկ»ի եւ Ազատագրութեան «Վասպուրական»ի միջեւ Վասպուրականի, բարեկամական հանդիպում մը ունեցաւ Տարօնի «Արծիւ»ին հետ, առաջինի դաշտին վրայ, կոկիկ բազմութեան մը ներկայութեան։

Երկու խումբերուն համար ալ եղանակի բացման առաջին հանդիպումն էր։

Անմիջապէս ըսենք որ, խաղը ծայրէ-ծայր հետաքրքրական անցաւ, եւ ներկաները լարուած ուշադրութեամբ մը հետեւեցան խաղի ընթացքին։

Մենք այստեղ խաղին նկարագրականէն աւելի, տարբեր հարցի մը շուրջ պիտի խօսինք։

Երկու բարեկամ խումբերու միջեւ կատարուած հանդիպումը չափազանց խաղաղ եւ բարեհամական մթնոլորտի մը տակ անցաւ։ Մայրէ ծայր առանց միջադէպի։ Հանդարտ ու լուռ։ Մարզական ոգին ի գործ դրուեցաւ ամէնուն կողմէ անխտիր, ինչ որ ներկաներու—առմէն բանէ աւելի— նկատառման եւ ապա գնահատանքին ու քաջալերութեան արժանացաւ։

Ցաճախ խաղադաշտերու վրայ կատարուող պաշտօնական (իմա՛ ախոյեանական) թէ ո՛չ—պաշտօնական (իմա՛ բարեկամական)— որեւէ ճիւղի մէջ որ ալ ըլլայ—մարզական հանդիպումներու ընթացքին մրցակից կողմերը փոխանակ իրենց վստահուած առաքելութեան եւ կամ պաշտօնին գիտակից (որ հաւասար է ինքնագիտակցութեան) երեւոյթով մը դուրս գալու, կիրքէ, նախանձէ եւ կամ առելութենէ մղուած (որ կը նշանակէ ինքնամոռացում) անհամ կատակի մը կը վերածեն մարզական ցուցադրութիւնը, որ —վստահ ենք— ո՛չ մի յն ներկաներու գգուանքին եւ արգահատանքին կ՚արժանանայ, այլեւ, իրենց իսկ ցնցուելուն, մարմնապէս թէ հոգեպէս տուժումի մը ենթարկւելուն դուռը կը բանայ։

Մենք այս սիւնակին մէջ, վերջ եւ խորհրդածութիւնները ըրինք նկարագրականի մը միջոցին, մարզական հանդիպումի մը, որ բարի օրինակ պէտք է ըլլայ Հալէպի բոլոր մարզական միութեանց գըլխաւորապէս, իսկ հայկական միութեանց մասնաւորապէս։

Ուշ չէ այն օրը, երբուրախութեամբ պիտի դիմաւորենք քաղաքիս ֆութպօլի եւ պասքէթ— պօլի ախոյեանութեանց սկսելուն աւետիսը...

Մինչ այդ, ամփոփենք մեր մտքերը, անդրադառնանք անցեալի մէջ գործուած սխալներուն, յետ այսու անգամ մը եւս առիթ չտանք նորանոր վէճերու։ «Կռիւներու եւ աննամ կռտակներու...

Երկու տարուան —կարելի էսել— դադարէ մը յետոյ, մարզիկի խոկաձան եւ բարձր ոգիով օժտուած իջեցնենք մեր մրցորդները։

Այս բոլորէն վերջ, աւելցնենք որ, կիրակի օր մեր բոլորին սիրտերը ուրախութեամբ լեցուեցան, ի տես սիրող մարզական միջոցներին, եւ ապագայի նկատմամբ նոր յոյսերով լեցուեցանք եւ անյաղթելի ոգիով մը մաղթանք յայտնեցինք որ, յառաջիկայ մարզական եղանակի բոլոր տեսակի հանդիպումներն ալ այդ օրուանին պէս հանդարտ, առանց միջադէպի

եւ լուռ անցնին։

Խաղով խաղին նկարագրականին, ժամը 2,55ին սկսաւ իրաւարար Պր. Տիգրան Զարզեանի ազդանշանին վրայ։

Սկզբնաւորութենէն իսկ, երկու կողմերն ալ, իրենց կարգին, բուռն ճիգեր կը թափէին սկոր բանալու։ Երկուստեք կատարուած վայրէջքներէ յետոյ 11րդ վայրկեանին Վասպուրական նշանակեց ա. կէտը։

Չորս վայրկ. յետոյ, Արծիւ փոխադարձեց սկոր, երբ առիթ մը օգտագործեց։ 17րդ վայրկ.ին, Արծիւի յառաջապահները անակնկալ յարձակում մը գործեցին եւ նշանակեցին բ. կէտը։

Այնուհետեւ, Վասպուրականի յառաջապահ գիծը գեղեցիկ վայրէջքներ կատարեց եւ լաւ բաղադրութեամբ խաղ մը ցոյց տալով, միջոցին, երկու առիթներ

փոխցուեցան։

27րդ վայրկ.ին, Վասպուրական նշանակեց հաւասարութեան կէտը։

30րդին, քէնալթի մը ի նպաստ այս վերջինին։ Քիչ յետոյ բերդին հողէն եկած գնդակը կէտի վերածուեցաւ եւ Վասպուրական տարաւ վերջնական յաղթանակը 3-2ով։

Թէպէտեւ աւելի քան ամսուան մը պատրաստութենէն յետոյ երկու կողմերուն ալ, ինչպէս աւելի վերը ըսինք եղանակի, առաջին հանդիպումն էր, սակայն նըշմարեցինք որ տակաւին խաղացողները իրենց ձեւին մէջ չեն։

Պիտի չփորձենք, աւելին պիտի շուզենք այստեղ կողմերու յոյժերը բաղդատութեան դնել, սակա վերապահելով աւելի յարմար առիթի մը, նկատի ունենալով որ տակաւին նախապատրաստութեան մէջ են երկու խումբերն ալ, ինչնաւ միւս խումբերը..

ՍՈՎԵՏ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ-ԻՏԱԼԻԱ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՄ

Իտալիոյ ֆութպօլի Ֆէտէրասիոնի նախագահը Պր. Մարասսի, Սովետ. ֆութպօլի պատուիրակ Պր. Սավինի նամակ մը ղրկած է, ուր՝ 1954 Յունիս ամսուան մէջ — բուն Թուականը աւելի ուշ որոշելու խնդրանքով — բաղձանք կը յայտնէ Սովետ Միութեան եւ Իտալիոյ ազգային խումբերուն միջեւ բարեկամական հանդիպում մը կազմակերպել։

Ստացուած տեղեկութեանց համաձայն այժմ Սովետ. ֆութպօլի ֆէտէրասիոնը հարցը քննութեան տակ առած է եւ կը կարծուի թէ, մօտ ատենէն պիտի պատասխանուի։

ԵԳԻՊՏԱՑԻ ՏԻԶՎԻ ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐՈՒԻ

Եգիպտոսի ազգային խումբին, Ֆրանսայի հետ վերջերս Գահիրէի մէջ ունեցած մրցումին, բացառիկ խաղարկութիւն մը ցուցադրող Սաիտ էլ—Տիզվի, Ֆրանսայի ակումբներուն եւ մասնաւորաբար Մեց խումբին կողմէ փայլուն խոստումներով, հրաւէրներ ստացած է։

Տիզվի, ֆրանսական սեւէ խումբէ խաղալու համար հետեւեալ ձեւի պայմանագրութիւն մը կ՚ուզէ ստորագրել.— 60 հազար Ս. Ոսկի մուտքի գին եւ 1.000 Ս.Ո. ամսական, բայց իւրաքանչիւր մրցումի համար տրուելիք ծախքերէն...։

ՎԱՍՄԱՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տաղ Սայաթ-Նովային

Ես էլ աշխարհ եկայ... Բայց դու իմ սէր Սայաթ-Նովա,
Երբ տուրքեր իջար քեզ Կովկասի եար Սայաթ-Նովա.
Իմ Կովկասի մարդերուն յեղանակը տեղ մ տանի՝
Դու մնացիր անցքին քարը, դու երգեցիր Սայաթ-Նովա:

Ա՜խ, թե գայիր՝ քեզ կը տայինք, փառքի նոր գահեր վրան
Մասիս սարը՝ քեզ հյուրանոց, ծիծը՝ սարի քարերով ման,
Արծաթ Զանգու, ոսկի Արագ՝ մեր նախշուն լարեր վրան,—
Դու զարգիման իմ հայ երգով՝ հայոց քնար Սայաթ-Նովան։

Քո աչքերից ակունք առիր Արաքս ու Քուռ գոլ—ջրերին,
Կեանք, մարմար կոլուրը արիր եարից նամքի սրտիք գեղերին.
Երգդ սիրոյ բանալի է նորոքեղքոց բերդ սրտերին,
Սիրով ամէն դուռ կը բանաս դու դարէ-դար, Սայաթ Նովա:

Այն մայրը, որ քեզ է ծնել՝ ուրիշ տաղեր դեռ կը ծնի,
Թեեւ փոքր է, սակայն նման հսկայ ծոցն ան կը ծնի,
Նա մի քարոտ, բայց դարէ-դար անմահութեան բեռ կը տանի
Դու մի խաղալ հայ լեռներից ծնուած տիտա՞ն ես Սայաթ-Նովա:

ՅՈՎՀ. ՇԻՐԱԶ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ
իր պարունակութեամբը հայութեան
նորագոյն եւ մեծագոյն բառարանին
«ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ԼԵԶՈՒԻ
ԼԻԱԿԱՏԱՐ ԲԱՌԱՐԱՆԻ»
2000 ԷՋ, 24 ՊՐԱԿԻ ՄԷՋ ՏՊԱԳՐՈՒԱԾ
ՅՕՐԻՆԵՑ՝ ՊԵՏՐՈՍ ՎՐԴ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

Մօտօրէն լոյս կը տեսնէ այս բառարանի առաջին հատորը, 700 էջ
Նախորդներէն հին ու նոր, մեծ ու փոքր, բոլոր բառարաններու վրայ մեծ առաւելութիւններ ունի
Կը մերժի ու կը գերազանցէ բոլորն ալ կը բովանդակէ.
1. Ամենամեծ պաշարը հայ լեզուի բառերուն։
2. Հայերէն արմատական բազմահազար բառեր.
3. Իւրաքանչիւր բառ բացատրուած է ու տրուած օրինակներ։
4. Համանիշներու մեծաքանակ բազմութիւն 1500 բառէ աւելի։
5. Հայ գաւառական բնիկ բառեր 30000 է աւելի,
6. Նորագիւտ բազմաթիւ բառեր զիտ հնդիկական ու բուսական։
7. Գիտական արհեստագիտական, գործնական բառեր 5000 է աւելի։
8. Հայկական ձեւեր ու ասացուածներ ժողովրդական հայ հոգին կերպաւորող բազմահազար են։
9. Բառարանիս պատուական բովանդակութիւնը իւրաքանչիւր պէտք է ստանայ եւ ունենայ իր տան մէջ, երբ սկսի կարդալ այս իր Հայ լեզուի գանձարանը։
10. Ստանալու համար պէտք է ընել պատուական հայ յանձնարարներուն 25 Ս. ոսկի կանխիկ վճարել. իսկ ետք լեզու գին ունի 50 ... ոսկի։ Ստանալու համար դիմել Տպարան Անի, Թիլէլ պողոտայ, Հալէպ։

ԱՐԴԻՒՆՔԻ ՅԱՅՏԱԳՐ

Ձեր ծաղկասրերը արդիւնքի ստանալու համար դիմեցէք արդիւնքի Յակոբի, Մանուշ, Կալպաքճեան Թոփալեան մօտ, ուր տես ձեզ պէտք մնայք
խոստ գիւտամաշերի գիներ։
Արդիւնքի Յակոբի մօտ պէտք գտնէք նաեւ «ՍՈՒՐԻԱ» օրաթերթը։

Սթիւտըպէյքըր

Աշխարհահռչակ ինքնաշարժներ, յատկապէս բեռնատար, որոնք մէկ թիթեղ պենզինով 175 քիլոմեթր ճամբայ կը կտրեն։

Մանրամասնութիւններու համար դիմել ընդհանուր ներկայացուցիչ՝
ՎԻՔԹՈՐ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆԻՆ
Պասթան—Կիւլայ, Հեռաձայն թիւ 13346

ՍԱՆՔԷՅ-ՇԷԼՏԸՆ

Եթէ բծախնդիր էք, եթէ ճաշակաւոր եւ տոկուն կահ կարասիներով կ՚ուզէք օժտել ձեր գրասենեակները, դիմեցէ՛ք ՊԱՐՏԱՒԻԼ եւ ԸՆԿԲ. վաճառատունը, ուր պիտի գտնէք անգլիական Սանքէյ Շէլտըն հաստատութեան կոկիկ ու ճաշակաւոր աթոռները, պահարանները, դարակները, գզրոցները եւայլն։
Հասցէ.— ՊԱՐՏԱՒԻԼ եւ ԸՆԿԲ. Պարոն պողոտայ, Հեռաձայն թիւ 14442, փոստարկղ թիւ 709։

Այցելութիւն մը եւ չատ բան պիտի տեսնէք։

Տեղական Լուրեր

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Քառամեայ ոճիր մը Պալէ գիւղին մէջ եւ Հալէպի գաղտնի ոստիկանութեան գնահատելի աշխատանքները

Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿՐՑԱԾ Է ԼՐԱՏՈՒՆ ԱՅՍՔԱՆԸ ԻՄԱՆԱԼ

Բանտը այնպիսի տեղ մըն է ուր չարեր և ամէն դասակարգի մարդիկ իրարու կը ծանօթանան։ Կարելի է ըսել որ բանտն առանձին չէր ջանակ մըն է ուր եկողները ոճրագործ, գող, պարտական, և այլազան պատճառներով բանտարկուածներ են. հոն կը հաստատուին նոր բարեկամութիւններ. կը գտնուին երբեմն ընկերներ։ Կը պատահի նոյնիսկ յաճախ, որ արդարութեան հետապնդումէն փախչելով կը գտնուին մարդիկ որոնք ուրիշ մէկ յանձանքով գիտակցաբար կը ձերբակալուին. այսպէսով բանտին մէջ բոլորովին ազատ կ'ըլլան ոստիկանութեան հետապնդումներէն և բանտին մէջ կ'անցնեն որոշ շրջան մը ոստիկանութենէն մոռցուելու համար։

Այսպիսի դէպք մը պատահած էր Օգոստոսի մէջ Մուհամմէտ Հաճ Ահմէտ Էլթաաէմի, մահուամբ սպաննուած էր իր մէկ հակառակորդին, սպաննելէ ետքը ընդունող մարդը բողոքած ըլլալով Մուհամմէտ 6 ամիս բանտարկութեան դատապարտուած էր Հալէպի դատարաններէն։

Հետեւաբար բանտ առաջնորդուած էր իր մեղքը քաւելու համար։

Բանտի մէջ. ըստ սովորութեան Մուհամմէտ ուրիշներու շարքին, ծանօթանայ նաեւ Ք.— ին որ հ օ թ ն ու կէս տարի բանտարկութեան դատապարտուած էր։ Այս վերջինին հետ, Մուհամմէտ կը մտերմանայ միեւնոյն խուցին մէջ ըլլալուն համար։

Դարձեալ ըստ բանտի սովորութեան, Մուհամմէտ կը պատմէ իր կեանքի դրուագներէն նոր բարեկամին ու կը յայտնէ, թէ Պալէ գիւղին բնակիչներէն է և հոն ոճիր մը պատահած է. որը մինչեւ օրս անյայտ մնացած է Ոստիկանութեան և Արդարութեան։ Նոյնպէս յայտնած է թէ այդ ոճիրին հեղինակներէն է սակայն ներկայի իր բանտարկութիւնը անոր համար չէ. այլ մահուամբ սպաննուած ըլլալուն համար 6 ամիս բանտարկուած է. «հոգ չէ աւելի լաւ է» կ'ըսէ Մուհամմէտ իր խօսակցին «հօս այս ձեւով հեռու կ'ըլլամ որեւէ կասկածէ»։

Մուհամմէտի խօսակիցը ուրիշ մէկը չէր եթէ ոչ - Ոստիկանութեան Տնօրէն Իզզէտտին Պէյին ղրկուած նամակին հեղինակը և գաղտնի Ոստիկանապետ Ճէմալ Պէյ Ջէրքէզին տեղակալ անձը, բանտի տնօրէնին սենեակին մէջ։

Ահա այսպէս, տեղեկանալով է որ լրատուն իմացուցած էր խնդիրը ոստիկանութեան։

Ճէմալ Պէյ աւելի լայն ծանօթութիւն քաղած ըլլալով. կը մեկնի բանտէն և կուգայ իր պաշտօնատեղին։ Մութ էր հարցը, կասկածելու առիթներ սակայն իրականութիւն մը կար անպայման։ Ճէմալ Պէյ յուսահատող մէկը չէր. գիտենք այդ և տեսած ենք նախորդ բազմաթիւ դէպքերու ընթացքին։

(Շար. 2) Գրի առաւ՝ ԹՂԹԱԿԻՑ ԺԱՎԷՐ

ՄՕՏ ՕՐԷՆ... ՄՕՏ ՕՐԷՆ..

ՕՐՈՒԱՆ ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՆԱԿՆԿԱԼԸ՝

«Մարիա Տել Գարմէն»

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ, ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՄԵԾ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ձեր սինեմայի օրը վերապահեցէք

ԳԵՐՄԱՆԻԿ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ

Սինեմայի ցերեկոյթին

ԿԻՐԱԿԻ 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1953 ԿԷՍՕՐԷ ԱՌԱՋ ԺԱՄԸ 10,15ԻՆ

Սինեմա «ՕՓԵՐԱՅԻ» մէջ

ՈՒՐ ՊԻՏԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻ ԵՂԱՆԱԿԻՆ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԺԱՊԱՒԷՆԸ

ԼՔԵԱԼԸ

(LE BATARD)

Տիէթրիչ

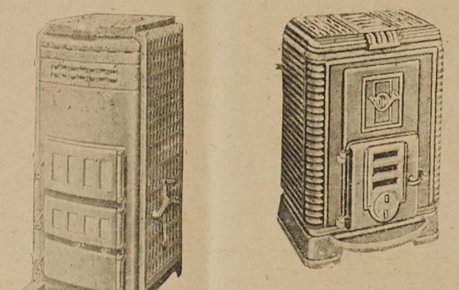

Փայտի և հանքածուխի ֆրանսական արդիական վառարաններ, որոնք համբաւաւոր են իրենց խնայողութեամբ, շատ դիւրամատչելի գիներով կը վաճառուին։

Ազիզիէ, Հայ. Ազգ. Նոր շէնքին մէջ, հեռաձայն թիւ 14268

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Հ. ԵՓՐԵՄ ՏԷՐ-ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ

«Դէպի աղբիւրը լոյսին»

ԿԱՄ

'Տիեզերքի առեղծուածը'

Ուր գիտական և իմաստասիրական փաստերով կ'ապացուցուի Աստուծոյ գոյութիւնը, և կը լուծուի իմաստասիրական այլ և այլ հարցեր։

Բոլորովին արդիական և հաճելի ոճով հեղինակուած գիրք մը որ պէտք է ամէն մար ունենայ։

Գին՝ 225 ս. դահեկան

Ստանալու համար դիմել

Հալէպ.— Մխիթարեան վարժարան, Նամակատուփ 591

Պէյրութ.— Մխիթարեան կեդրոնատեղի, Պուրճ–Համուտ։

Սինեմա Հալէպ

Երկուշաբթի 23 Նոյեմբերէն սկսեալ կը ցուցադրէ ֆրանսական առաջին գունաւոր ժապաւէնը եղող

ՔԱՐՈԼԻՆ ՇԷՐԻԻ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐԸ

Կարդացէ՛ք ՍՈՒՐԻԱ օրաթերթը

ՖԱՔԻՐ—ԱՍՏՂԱԳԷՏ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՔՆԱՑՆՈՂ ԵՒ ՈԳԵՀԱՐՑ

Քէլլէսէ Պօղոսեան, Կարաժ Խաուլամ

Հեռաձայնի թիւ 12271

ՕԳՆԵՑԷ՛Ք

ԱԶԳ. ԾԵՐԱՆՈՑ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑԻՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԹՂԹԱԴՐԱՄ

Տօլար	356
Սթեռլին	945
Ֆրանսական 1000 Ֆ. անք	902
Զուիցերիական Ֆրանք	82,00
Պելճիքական Ֆրանք	6,50
Եգիպտական	850
Յորդանանեան	915
Տինար	970
Թրքական	64.00
Լիբանանեան	109,50

ՈՍԿԻ ԻՐԱՄ

Անգլիական	34,0[illegible]
Օսմ. Թիւնարի	27,30
Օսմ. Րէշատի	31,50